

1 Istnienie postępowania w sprawie wydania nakazu zapłaty

Oprócz postępowania w sprawie europejskiego nakazu zapłaty uregulowanego rozporządzeniem (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającym postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty w Republice Czeskiej istnieją trzy inne rodzaje takich postępowań – postępowanie nakazowe, elektroniczne postępowanie nakazowe oraz postępowanie nakazowe na podstawie weksla lub czeku (przepisy §§ 172–175 ustawy nr 99/1963 kodeks postępowania cywilnego (občanský soudní řád)).

1.1 Zakres i postępowanie

Nakaz zapłaty może zostać wydany nawet bez wyrażonego *expressis verbis* żądania powoda, na podstawie powództwa o zaspokojenie roszczenia pieniężnego, jeżeli przysługujące powodowi prawo wynika z przytoczonych przez niego i udokumentowanych okoliczności faktycznych. Sąd zawsze dysponuje swobodą uznania przy podejmowaniu decyzji o ewentualnym rozstrzygnięciu sprawy poprzez wydanie nakazu zapłaty. Jeżeli sąd nie wyda nakazu zapłaty, wyznacza rozprawę. Nakaz zapłaty nie może zostać wydany, jeśli ma zostać doręczony pozwanemu przebywającemu za granicą lub jeśli miejsce pobytu pozwanego jest nieznanne (przepisy § 172 ust. 2 ustawy nr 99/1963 kodeks postępowania cywilnego).

Elektroniczny nakaz zapłaty może zostać wydany wyłącznie na podstawie pozwu wniesionego przez powoda przy użyciu specjalnego elektronicznego formularza opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, pod warunkiem że wartość przedmiotu sporu nie przekracza kwoty 1 000 000 CZK, przy czym nie obejmuje ona odsetek, pożytków i kosztów. Elektroniczny nakaz zapłaty nie może zostać wydany, jeśli ma zostać doręczony pozwanemu przebywającemu za granicą lub jeśli miejsce pobytu pozwanego jest nieznanne (przepisy § 174a ust. 3 ustawy nr 99/1963 kodeks postępowania cywilnego). Za pośrednictwem nakazu zapłaty na podstawie weksla lub czeku można wyegzekwować prawa wynikające z weksla lub czeku. W przypadku spełnienia wymogów formalnych sąd ma obowiązek orzec w postępowaniu uproszczonym, wydając nakaz zapłaty na podstawie weksla (czeku). Nakaz zapłaty na podstawie weksla lub czeku może zostać wydany wyłącznie na wniosek powoda i jest to możliwe nawet wówczas, gdy nakaz ma zostać doręczony za granicę. Nakaz zapłaty na podstawie weksla lub czeku można doręczyć pozwanemu wyłącznie osobiście; wszelkie formy doręczenia zastępczego są niedopuszczalne.

Celem wszczęcia postępowania w sprawie europejskiego nakazu zapłaty jest egzekucja bezspornych roszczeń pieniężnych o określonej wysokości. Bezsporne roszczenia pieniężne muszą być wymagalne w chwili wniesienia pozwu o wydanie europejskiego nakazu zapłaty. W celu wniesienia pozwu należy wypełnić formularz A, w którym podaje się wszystkie informacje dotyczące stron oraz charakteru i kwoty dochodzonego roszczenia. Sąd zbada pozew i w przypadku poprawnego wypełnienia formularza powinien wydać europejski nakaz zapłaty w terminie 30 dni.

1.1.1 Jakie rodzaje roszczeń są kwalifikowalne (np. tylko roszczenia pieniężne, tylko roszczenia wynikające ze zobowiązań umownych itp.)?

Orzeczenia w formie nakazu zapłaty, elektronicznego nakazu zapłaty lub europejskiego nakazu zapłaty mogą zostać wydane wyłącznie w odniesieniu do roszczeń pieniężnych.

Nakaz zapłaty na podstawie weksla lub czeku może dotyczyć wyłącznie wykonania zobowiązań pieniężnych wynikających z weksla lub czeku.

1.1.2 Czy istnieje górny pułap wartości roszczenia (wartości przedmiotu sporu)?

Maksymalna wartość przedmiotu sporu wynosząca 1 000 000 CZK (plus odsetki, pożytki i koszty) ma zastosowanie w przypadku elektronicznego nakazu zapłaty; nie istnieje maksymalna wartość przedmiotu sporu w przypadku europejskiego nakazu zapłaty ani nakazu zapłaty na podstawie weksla (czeku).

1.1.3 Czy skorzystanie z postępowania jest fakultatywne czy obligatoryjne?

Postępowanie w sprawie nakazu zapłaty nie jest obowiązkowe; powód może dochodzić przysługującego mu roszczenia pieniężnego w postępowaniu zwykłym. Jeżeli natomiast powód wytoczy powództwo w trybie zwykłym, a dochodzone roszczenie spełnia przesłanki wydania nakazu zapłaty, sąd może wydać nakaz zapłaty, nawet jeśli powód wyraźnie się o to nie zwrócił. Elektroniczny nakaz zapłaty, europejski nakaz zapłaty oraz nakaz zapłaty na podstawie weksla (czeku) mogą zostać wydane wyłącznie na wniosek powoda.

1.1.4 Czy możliwe jest zastosowanie postępowania, jeżeli pozwany mieszka w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim?

Nakaz zapłaty i elektroniczny nakaz zapłaty nie mogą zostać wydane, jeżeli mają zostać doręczone pozwanemu przebywającemu za granicą. W takim przypadku sąd prowadzi postępowanie zgodnie z przepisami dotyczącymi postępowania w trybie zwykłym.

Jeżeli europejski nakaz zapłaty wydany przez sąd czeski lub sąd innego państwa członkowskiego ma zostać doręczony w Republice Czeskiej, istnieje wymóg osobistego doręczenia pozwanemu; wszelkie formy doręczenia zastępczego są niedopuszczalne (przepisy § 174b ust. 1 ustawy nr 99/1963 kodeks postępowania cywilnego).

1.2 Sąd właściwy

Orzeczenie w formie nakazu zapłaty lub elektronicznego nakazu zapłaty wydaje właściwy miejscowo sąd rejonowy (*okresní soud*). Orzeczenie w formie nakazu zapłaty na podstawie weksla (czeku) zawsze wydaje sąd okręgowy (*krajský soud*) (przepisy § 9 ustawy nr 99/1963 kodeks postępowania cywilnego). W odniesieniu do właściwości w zakresie wydawania europejskiego nakazu zapłaty zob. art. 6 rozporządzenia (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającego postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty.

1.3 Wymogi formalne

Nie istnieje standardowy formularz pozwu o wydanie nakazu zapłaty ani nakazu zapłaty na podstawie weksla (czeku).

Sąd może wydać nakaz zapłaty bez wyrażonego *expressis verbis* wniosku powoda; zasada ta nie ma zastosowania do elektronicznych nakazów zapłaty oraz nakazów zapłaty na podstawie weksla i czeku.

Pozew o wydanie nakazu zapłaty lub nakazu zapłaty na podstawie weksla lub czeku musi zatem spełniać ogólne wymogi dotyczące wnoszenia do sądu pism procesowych – jeżeli w przepisach prawa nie określono wymogów szczególnych dotyczących wnoszenia danego rodzaju pisma, pismo powinno zawierać co najmniej następujące elementy: oznaczenie sądu, do którego jest skierowane, oznaczenie powoda, przedmiotu sporu i żądań powoda, a także podpis i datę. Obowiązek opatrzenia podpisem i datą nie ma zastosowania do pism procesowych składanych w formie elektronicznej w formacie zgodnym z przepisami szczególnymi. Pismo procesowe musi być sporządzone na piśmie i można je wnieść w formie papierowej, w formie elektronicznej za pośrednictwem publicznej sieci danych albo za pośrednictwem faksu (przepisy § 42 ust. 1 oraz 4 ustawy nr 99/1963 kodeks postępowania cywilnego).

Wniesieniu pisma procesowego w formie elektronicznej lub za pośrednictwem faksu musi towarzyszyć złożenie oryginału w terminie trzech dni lub złożenie

pisemnego oświadczenia o tej samej treści. Zasada ta nie ma zastosowania do pism wniesionych w formie elektronicznej, które są opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy użyciu kwalifikowanego certyfikatu wydanego przez akredytowanego dostawcę (przepisy § 42 ust. 3 ustawy nr 99/1963 kodeks postępowania cywilnego).

Pozew o wydanie elektronicznego nakazu zapłaty można wnieść wyłącznie przy użyciu specjalnego formularza w formacie elektronicznym (formularz jest dostępny pod adresem: <https://www.justice.cz/>). Poza spełnieniem wymogów ogólnych (przepisy § 42 ust. 4 ustawy nr 99/1963 kodeks postępowania cywilnego) pozew musi również zawierać imiona i nazwiska oraz adresy stron, osobiste numery identyfikacyjne lub numery identyfikacyjne (w stosownych przypadkach) stron (firmę lub nazwę i adres siedziby osoby prawnej, numer identyfikacyjny, oznaczenie państwa oraz właściwej jednostki organizacyjnej państwa występującej w jego imieniu w sądzie) oraz – w stosownych przypadkach – również imiona i nazwiska pełnomocników, opis faktów mających decydujące znaczenie dla sprawy, wnioski dowodowe powoda oraz żądanie pozwu (przepisy § 79 ust. 1 ustawy nr 99/1963 kodeks postępowania cywilnego). W pozwie należy również wskazać datę urodzenia osoby fizycznej, numer identyfikacyjny osoby prawnej lub oznaczenie osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą (przepisy § 174a ust. 2 ustawy nr 99/1963 kodeks postępowania cywilnego). Pozew musi być opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym powoda weryfikowanym przy użyciu kwalifikowanego certyfikatu wydanego przez akredytowanego dostawcę. Aby wnieść pozew o europejski nakaz zapłaty, należy wypełnić formularz A zawarty w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. W formularzu należy podać wszystkie informacje dotyczące stron oraz charakteru i kwoty roszczenia.

1.3.1 Czy skorzystanie ze standardowego formularza jest obowiązkowe? (Jeżeli tak, gdzie można pobrać taki formularz?)

Wyłącznie w przypadku elektronicznego nakazu zapłaty. Formularz jest dostępny pod adresem <https://www.justice.cz/>. Pozew musi być opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym powoda weryfikowanym przy użyciu kwalifikowanego certyfikatu wydanego przez akredytowanego dostawcę (przepisy § 174a ustawy nr 99/1963, kodeks postępowania cywilnego). W odniesieniu do wymogów formalnych wniesienia pozwu o wydanie europejskiego nakazu zapłaty zob. pkt 1.3 powyżej.

1.3.2 Czy istnieje przymus adwokacki?

Nie.

1.3.3 Jak bardzo szczegółowo należy opisać roszczenie?

Nakaz zapłaty lub elektroniczny nakaz zapłaty może zostać wydany wyłącznie wówczas, gdy dochodzone prawo wynika z okoliczności faktycznych przedstawionych i udokumentowanych przez powoda (zob. pkt 1.3.4.). Wniosek, że dochodzone prawo wynika z okoliczności faktycznych przedstawionych i udokumentowanych przez powoda, musi wynikać z opisu faktów mających decydujące znaczenie dla sprawy, w wystarczający sposób popartych załączonymi dowodami, co umożliwi sądowni zbadanie okoliczności faktycznych sprawy przytoczonych przez powoda. Należy wskazać wszystkie okoliczności sprawy, tak by umożliwić ocenę, które chronione na mocy przepisów prawo jest przedmiotem roszczenia (który przepis prawny należy zastosować); ponadto powód musi przytoczyć wszystkie okoliczności faktyczne, z którymi na mocy przepisów wiąże się powstanie, zmiana lub ustanie praw i obowiązków, przy czym wszystkie te okoliczności muszą być należycie poparte dowodami.

W postępowaniu o wydanie nakazu zapłaty na podstawie weksla lub czeku powód musi przedstawić oryginał weksla lub czeku, którego autentyczność nie budzi wątpliwości, oraz inne dokumenty niezbędne do wykonania przysługującego mu prawa.

1.3.4 Czy konieczne jest przedstawienie dowodów pisemnych dotyczących danego roszczenia? Jeżeli tak, jakie dokumenty są dopuszczalne jako dowody?

Tak. Jak sugeruje charakter postępowania, konieczne jest przedstawienie dowodów z dokumentów, które potwierdzają prawo dochodzone przez powoda. W przypadku pozwu o wydanie elektronicznego nakazu zapłaty dowody z dokumentów należy załączyć w formie elektronicznej. Do pozwu o wydanie nakazu zapłaty na podstawie weksla (czeku) należy załączyć oryginał weksla lub czeku. Zakres uprawnienia powoda do korzystania z różnych środków dowodowych nie podlega żadnym ograniczeniom.

1.4 Odrzucenie pozwu

W braku możliwości wydania nakazu zapłaty sąd nie odrzuca pozwu o jego wydanie, lecz kontynuuje postępowanie zgodnie z przepisami dotyczącymi postępowania w trybie zwykłym (w szczególności wyznacza rozprawę). Nakaz zapłaty nie może zostać wydany, jeżeli roszczenie powoda nie ma charakteru pieniężnego, jeżeli miejsce pobytu pozwanego jest nieznane lub jeżeli nakaz zapłaty ma zostać doręczony pozwanemu przebywającemu za granicą. Sąd odrzuca pozew o wydanie elektronicznego nakazu zapłaty, jeżeli nie zawiera on wszystkich elementów wymaganych na mocy prawa, jest niezrozumiały lub niejednoznaczny i jeśli tego rodzaju braki uniemożliwiają kontynuowanie postępowania. W tym przypadku sąd nie wzywa powoda do usunięcia braków ani do uzupełnienia pozwu.

W braku możliwości uwzględnienia powództwa o wydanie nakazu zapłaty na podstawie weksla lub czeku sąd wyznaczy rozprawę.

1.5 Odwołanie

Sąd nie wydaje orzeczenia uchylającego nakaz zapłaty, elektroniczny nakaz zapłaty lub nakaz zapłaty na podstawie weksla lub czeku; pytanie dotyczące możliwości odwołania się od tego rodzaju orzeczenia jest zatem bezzasadne.

1.6 Sprzeciw

Środkiem zaskarżenia przysługującym od nakazu zapłaty lub elektronicznego nakazu zapłaty są zarzuty. Pozwany może wnieść zarzuty w terminie 15 dni od dnia doręczenia nakazu zapłaty lub elektronicznego nakazu zapłaty. Zarzuty od elektronicznego nakazu zapłaty można również wnieść przy użyciu formularza elektronicznego opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Pismo zawierające zarzuty nie musi zawierać uzasadnienia, lecz powinno spełniać wymogi ogólne dotyczące wnoszenia do sądu pism procesowych, tj. w szczególności musi być opatrzone podpisem i datą oraz musi zawierać oznaczenie sądu, do którego jest skierowane, oznaczenie pozwanego wnoszącego zarzuty, oznaczenie przedmiotu sporu oraz żądań powoda. Zarzuty od nakazu zapłaty na podstawie weksla lub czeku można wnieść w terminie 15 dni od dnia jego doręczenia. W piśmie zawierającym zarzuty pozwany musi wskazać wszelkie powody, dla których sprzeciwia się nakazowi zapłaty na podstawie weksla lub czeku.

W postępowaniu w sprawie europejskiego nakazu zapłaty pozwany może uiścić kwotę będącą przedmiotem roszczenia albo zaskarżyć roszczenie w terminie 30 dni, wnosząc sprzeciw do sądu, który wydał europejski nakaz zapłaty; sprzeciw wnosi się na formularzu F określonym w rozporządzeniu (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. Sprawa zostaje następnie przekazana powszechnym sądom cywilnym, które rozpatrzą ją w oparciu o przepisy krajowe.

1.7 Skutek wniesienia sprzeciwu

Jeżeli chociaż jeden pozwany wnieśli zarzuty w wyznaczonym terminie, nakaz zapłaty lub elektroniczny nakaz zapłaty zostają w całości uchylone, sąd wyznacza rozprawę i prowadzi postępowanie w trybie zwykłym.

W przypadku wniesienia przez pozwanego zarzutów od nakazu zapłaty na podstawie weksla lub czeku w wyznaczonym terminie sąd również wyznaczy rozprawę w celu ich rozpatrzenia. W zależności od wyniku postępowania w sprawie zarzutów sąd wyda wyrok, w którym utrzyma w mocy nakaz zapłaty na podstawie weksla lub czeku (w przypadku uznania zarzutów za bezzasadne) albo uchyli go w całości lub w części (w przypadku uznania zarzutów za częściowo lub w pełni zasadne). Wyrok ten można zaskarżyć. W odróżnieniu od zarzutów od nakazu zapłaty lub elektronicznego nakazu zapłaty wniesienie zarzutów od nakazu zapłaty na podstawie weksla lub czeku nie powoduje uchylenia tego nakazu.

1.8 Skutek niewniesienia sprzeciwu

W przypadku niewniesienia zarzutów od nakazu zapłaty i elektronicznego nakazu zapłaty lub sprzeciwu od europejskiego nakazu zapłaty nakazy te stają się wykonalnymi orzeczeniami. Jeżeli pozwany nie wniesie zarzutów od nakazu zapłaty na podstawie weksla lub czeku lub je cofnie, nakaz ten również staje się wykonalnym orzeczeniem.

1.8.1 Co należy zrobić, aby nakaz zapłaty stał się tytułem wykonawczym?

Na stosowny wniosek sąd nada nakazowi zapłaty, elektronicznemu nakazowi zapłaty lub nakazowi zapłaty na podstawie weksla lub czeku klauzulę wykonalności. Nakaz zapłaty opatrzony tego rodzaju klauzulą stanowi tytuł wykonawczy.

W postępowaniu w sprawie europejskiego nakazu zapłaty w przypadku niewniesienia sprzeciwu przez pozwanego w wyznaczonym terminie europejski nakaz zapłaty staje się automatycznie wykonalny. Wykonanie odbywa się zgodnie z przepisami i procedurami państwa członkowskiego, w którym europejski nakaz zapłaty ma zostać wykonany.

1.8.2 Czy orzeczenie to jest prawomocne czy nadal istnieje możliwość, aby pozwany odwołał się od tego orzeczenia?

Nie istnieją żadne zwyczajne środki zaskarżenia nakazu zapłaty, elektronicznego nakazu zapłaty ani nakazu zapłaty na podstawie weksla lub czeku, od których nie wniesiono zarzutów i które stały się wykonalnymi orzeczeniami. W przypadkach określonych w przepisach pozwany może wnieść jedynie nadzwyczajne środki zaskarżenia, tj. skargę o stwierdzenie nieważności orzeczenia (*žaloba pro zmatečnost*) oraz, w przypadku wykonalnego nakazu zapłaty, również skargę o wznowienie postępowania (przepisy § 228 ust. 2 i § 229 ust. 2 ustawy nr 99/1963 kodeks postępowania cywilnego).

Po upływie 30-dniowego terminu wyznaczonego na wniesienie sprzeciwu od europejskiego nakazu zapłaty, w którym nie wniesiono takiego sprzeciwu, pozwany może złożyć wniosek o ponowne zbadanie europejskiego nakazu zapłaty, z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 20 rozporządzenia (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. Sędem właściwym do przeprowadzenia postępowania w przedmiocie wniosku o ponowne zbadanie europejskiego nakazu zapłaty jest sąd, który wydał dany nakaz. Wniosek o ponowne zbadanie europejskiego nakazu zapłaty stanowi jedyny środek zaskarżenia przysługujący pozwanemu od wykonalnego europejskiego nakazu zapłaty w państwie, w którym wydano nakaz zapłaty.

Orzeczenie w przedmiocie wniosku o ponowne zbadanie europejskiego nakazu zapłaty doręcza się zarówno powodowi, jak i pozwanemu (przepisy § 174b ust. 2 i 3 ustawy nr 99/1963, kodeks postępowania cywilnego).

Łącza do powiązanych stron internetowych

<https://www.justice.cz/>

Ostatnia aktualizacja: 15/06/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.